

LBRIS

We know
books

Colecția Hashtag este coordonată de
Felicia Mihali

Stephane Ilinski

POVESTIRI ANAPODA

Traducere din limba franceză de Felicia Mihali
Prefață de Vlad Zografi

EDITURA VREMEA
BUCUREȘTI
2024

La încheiere, câteva cuvinte...

Autorul ține să mulțumească câtorva persoane fără de care această carte nu ar fi putut apărea.

Paznicul de noapte care stropea plantele în piața Madeleine-Opera pentru că m-a făcut să descopăr Carpații și restul;

„Barman”, pentru suportul acordat încă de la primele momente bucureștene, pentru cocktailurile sale Arad-tonic-pufuleți, și restul;

Vlad Zografi pentru faptul că m-a făcut să descopăr Carpații (țigările de data asta) și Branul, pentru indelectibila sa prietenie, interminabilele discuții, opera sa, ajutorul și restul;

Diana Zografi, pentru că fără proiecte și infinerie, ce ar fi lumea noastră?!;

Felicia Mihali fără a cărei încredere și acompaniament editorial aceste povestiri anapoda ar fi rămas închise pe vecie în sertar, în franceză.

Hai, noroc!

CUPRINS

Invitație la degustarea Apocalipsei, <i>prefață de Vlad Zografi</i>	7
Acid cioranic	11
Ascultări paternaliste, declamații delatoare.....	13
Emulații reactive, întâlnire botanică.....	20
Mutații somatice, momeli livrești	28
Excursie transatlantică, deducții obscure	34
Cultură proteodică, absorbție precoce	42
<i>De profundis, New Deal</i>	48
<i>So far</i> , atât de aproape.....	51
A posteriori, Montréal, Québec, Canada	53
Defunctul ofensat	54
Defunctul ofensator	59
Martorii.....	65
Provocarea (probă la dosar pe un stick USB, A13T, Serviciul de Securitate al Québecului) ...	70
Ațiunea, dedusă a posteriori, Montréal, Québec, Canada.....	71
Epilog-Epitaful	75
Auspicii întunecate	77
Premise geografico-depresive	79
Dublă întâlnire, duet de încrucișări	84
Revelație aperitivă	92
Întâlnire terțiară	97
Racorduri, înțelegere tacită.....	99
Vaci slabe, plan de transumanță	102
Final sedentar, înflăcărare.....	106

Spre o iarbă mai verde.....	111
Si augur augurem... in vino veritas.....	119
Întuneric, lumină și iar întuneric.....	122
Dolci, amaretto.....	125
Excursie strălucitoare.....	127
Două împătimate, patru Charloți.....	129
A face focul ca pe vremuri.....	136
Dispersare, strategie forțată.....	140
Interludiu retrospectiv, consecințe explozive....	151
Tezaur acvatic, catastrofă alimentară.....	153
Drapel negru, padoc.....	161

La Editura Vremea au mai apărut:**Din aceeași colecție**

Anais Gachet, *De ce am părăsit Franța*

Felicia Mihali, *O noapte de dragoste la Iqaluit*

Josip Novakovich, *Café Sarajevo*

Felicia Mihali, *Bigama*

Cristina Monțescu, *Balada matricelor solitare*

Vincent Fortier, *Fenomene naturale*

Felicia Mihali, *Dina*

Felicia Mihali, *A doua șansă pentru Adam*

INVITAȚIE LA DEGUSTAREA APOCALIPSEI

Francez prin naștere, cultură și jumătate din sânge, polonez prin cealaltă jumătate (dar nu numai, îl ține pe Gombrowicz la căpătâi), oarecum român, fiindcă spre sfârșitul anilor 1990 a trăit ceva timp la București (și a învățat multe aici), apoi canadian prin adopție, Stephane Ilinski e un rebel convertit la rigorile ironiei. A început cu poezie (*Petite morte* și *Voyages en Hyperborée*), rămânând irepresibil poet a trecut la proză (*La peur fenêtre* și *Ballades porno la conscience tranquille*), iar acum cititorii de la noi au în fine ocazia să-l descopere grație traducerii volumului de nuvele *Contes bougons – Povestiri anapoda*.

Personajelor lui, Ilinski le împrumută un neastâmpăr de globetrotter simțit pe propriile tălpi, care e însă pus în perspectivă, relativizat succulent, ba chiar răsturnat prin jocul contradicțiilor. Visând să ajungă în India, Corrado Doppiatore din *Auspicii întunecate* eșuase în tinerețe într-o șatră din Transilvania, pentru a călători apoi împreună cu retoricul Nicolon și permanent decepționata Buggy spre satul lui natal din Abruzzo; Sorin, chimistul român din *Acid cioranic*, găsește la Montréal inspirația pentru a concepe o armă devastatoare împotriva Occidentului; Charlotte și Lola, pasionatele de drumeție din *Excursie strălucită*, se aventurează tragi-comic în Yukon; chiar și eroii din *So far, atât de aproape*, José de Champoint și Walter de Pourceaugnac, deși fixați temeinic în Québec, dar și în gâlcevile franco-engleze, stau sub semnul traversării

Atlanticului de către strămoșii lor cu secole în urmă. Insolitul minează logica pedestră a fiecărei povestiri: Doppiatore posedă talentul magic de a dedubla câini; Sorin, fiu de securist, suferă din copilărie de incontinența monologului cu voce tare; Charlotte și Lola întâlnesc în nordul Canadei un vânător băștinaș și un dulău, ambii cu gen schimbat prin revelațiile Mamei Natură; Maurice Bas-Côté, martorul la duel al lui José de Champoint, e victima unei tulburări identitare compulsive cu tendințe plurifobice care-l derutează pe medicul lui.

Mai sunt apoi mohoreala, acreala, îmbufnarea, posomoreala, cârtitul, bombăneala personajelor aflate în căutarea unui fictiv punct cardinal. Blând caricaturizate, ele își joacă rolul de marionete ubuești în farsa unei Apocalipse proiectate pe patru ecrane de înaltă rezoluție, în culori tari, hiperrealiste, așa încât, terminând de citit cartea lui Ilinski și huzurind cu scenele ei vii în memorie, ți-ai putea imagina că povestirile comunică direct între ele, se suprapun, se desfășoară simultan: în timp ce excursionistele prin Yukon își iau rămas-bun de la echipa cine-veridică obsedată să reconstituie *Goana după aur* a lui Chaplin pe spinarea unei biete actrițe costumate în Charlot și cărând un bagaj retro, Doppiatore, însoțit de acoliții lui, privește nostalgic de la Rimini în largul Adriaticii spre locul unde pe vremuri a fost acel paradis al libertății numit Insula Trandafirilor, franco-montrealezul José îi trimite anglo-montrealezului Walter provocarea la duel conform uzanțelor nobiliare, iar Sorin și Luminița, nevastă-sa, își urzesc planul original de intoxicare a lumii; mai târziu, în timp ce un grizzli frustrat înghite mâna Lolei care ținea strâns bulgărele de aur picat din cer, Doppiatore declanșează focuri de artificii în

naosul bisericii din satul lui natal la slujba de Crăciun, José și Walter se împung cu floretele ca „două băbuțe încercând fiecare să-și înfigă andreaua în ghemul de lână al celeilalte”, și rămân într-o îmbrățișare statuară, iar Sorin și Luminița testează cu speranțe colosale efectele uimitoarei lor invenții: acidul cioranic.

Fără îndoială, Cioran e o referință plauzibilă și pentru disperările personajelor, și pentru privirea cu care Ilinski, într-un amestec de scepticism, catastrofism jovial și bunăvoință caustică, sondează detaliile fine ale Apocalipsei. Împreună cu franco-polono-româno-canadianul autor, ne delectăm sorbind vinurile din pivnița uriașă a lui Doppiatore, ne lăsăm zăpăciți de peisajul Marelui Nord yukonez, inhalăm parfumul antagonic al Montréalului și pătrundem în mințile unor români scoși în afara istoriei, care vor să instaureze altă istorie, după fantezmele lor. *Povestirile anapoda* sunt explozii de grotesc, grotescul autentic, palpabil, deloc exagerat, al lumii noastre, dar, așa cum Cioran e un îndulcitor amar pentru pulsiunile suicidare, Ilinski ne invită să degustăm cu umor și rafinement din Apocalipsele care se înghesuie la orizont.

Vlad Zografi

Ascultări paternaliste, declamații delatoare

– *Dacă răul e înaintea noastră, alergăm să-l prindem din urmă; dacă e în spate, ne oprim să-l așteptăm, mormăi popa în barba-i tuciurie, îngenuncheat sub o icoană.*

Bărbatul și-a suflecat mânecile sutanei, a luat scândura din lemn de tei și s-a apucat să bată toaca, izbind puternic cu ciocanul ca să adune ce mai rămăsese din turma enoriașilor din sat. După cinci minute, nu venise nimeni, nici măcar nevastă-sa. Sărbătorile de Paște urmau să fie tăcute, ba chiar mohorâte. Toată țara aflase despre scrisoarea deschisă a celor șase înalți demnitari ai partidului comunist în care denunțau abuzurile cizmarului Nicolae pentru a plăti datoria externă.

Sorin era unul dintre copiii revoluției din 1989, așa cum li se spunea, adică fusese suficient de copt la minte pentru a privi evenimentele haotice ale epocii cu ochi de adult. Se născuse și trăise până la sfârșitul adolescenței în Sighetul Marmației, un orașel din nord-vestul României, aproape de granița cu Ucraina. Fiu unic al unei angajate la căile ferate și al unui locotenent din Serviciul Român de Informații, înființat după disoluția redutabilei poliții secrete cunoscute sub numele de Securitate, Sorin a avut o copilărie liniștită, fără să-și fi părăsit regiunea natală – exceptând vacanțele de vară petrecute cu părinții la Eforie Nord, pe litoralul Mării Negre. Considerat de profesori un elev taciturn, ceea ce nici familia, nici colegii lui nu negau, acel Sorin zgârcit la vorbă era însă dublat de un băiat volubil

atunci când rămânea singur. Exprimându-se cu precauție, unii puneau această însușire aparte pe seama profesiei tatălui, care își petrecuse cea mai sumbră parte a carierei în solda Securității. Cum acasă atmosfera era tăcută, iar discuțiile cu cei din afară trebuiau evitate, tânărul Sorin își povestea existența lui însuși, își comenta în intimitate sentimentele și emoțiile asemenea posedaților îndobitociți de filmele de groază occidentale.

Atmosfera care domnea în țară oscila între suspiciune și paranoia. Pe nesimțite, straniile obiceiuri ale tânărului s-au înrădăcinat în viața lui de zi cu zi. Sorin nu rata nici un prilej să stea de vorbă cu sine, și o făcea aproape oriunde, ceea ce i-a adus, nu de puține ori, neplăceri și i-a adâncit singurătatea în microcosmosul rudimentar al Sighetului. Teama că s-ar putea afla ce spune l-a obligat pe povestitorul solitar să meargă de la medicul generalist la consultații psihiatrice în spitalul din oraș, trecând prin biroul popii – unde maică-sa l-a dus pe ascuns. A fost chemată din satul ei maramureșean izolat și o mătușă cu talente de vraci, dar nimic n-a reușit să lecuiească accesele discursive ale tânărului, și nimeni nu le putea explica. Medicul i-a prescris spirulina și gargare, psihiatrul – calmante și băi reci, preotul – posturi și mătănii, bătrâna mătușă – propolis de mestecat și frecții cu palincă... în zadar. De la cea mai fragedă vârstă, Sorin vorbea singur, și a continuat s-o facă spre nedumerirea profesioniștilor de tot felul, a familiei și colegilor, care au sfârșit prin a accepta pur și simplu această originalitate elocventă, apoi au uitat de ea.

Sorin nu știa nimic despre activitățile paterne, în afară de faptul că taică-său era detestat de mulți locuitori din regiune, mai ales din pricina vizitelor nocturne

pe care le făcea regulat la închisoarea din oraș. Se zvoinea că securistul avea un har machiavelic pentru interogatorii, iar talentele sale îi permiteau să obțină în timp record răspuns la toate întrebările neformulate, fără să lase urme vizibile pe trupurile celor care acceptau să mărturisească.

– *Tăcerea nu-i întotdeauna de aur, trăncănea uneori tatăl atunci când bea prea mult, se întâmplă să ai totul de câștigat când îți dai drumul...*

Această formulă n-a căzut în urechile unui surd, ea părea să-și fi găsit ecoul perfect în mintea lui Sorin, care nu precupețea nici un efort ca s-o pună în aplicare. Cum băiatul creștea continuându-și interminabilele solilocvii, tatăl s-a apucat să-l spioneze. Prin acest exercițiu, dovadă a zelului profesional, securistul încerca să descopere ce subiecte aborda fiul și să evalueze în ce măsură atitudinea lui putea dăuna siguranței naționale al cărei garant era. Astfel, tatăl petrecea ore în șir cu urechea lipită de ușa camerei fiului, sau înfrunța intemperiiile naturii în afara casei, sub fereastră de la baie, în timp ce Sorin își făcea toaleta. Când vremea era binevoitoare, locotenentul stătea la pândă în spatele fântânii din fundul curții, unde fiul lui se lăsa cuprins de reverii după ce se întorcea de la școală. Luni de-a rândul, tatăl n-a găsit nici un motiv de neliniște sau suspiciune. Băiatul își povestea zilele deloc pasionante, fără mari evenimente, excepție făcând poznele colegilor de ambele sexe, fleacurile școlărești sau impresiile de lectură legate de manualele științifice pe care le devora cu lăcomie. Într-o seară însă, când Sorin își serba a treisprezecea aniversare, în timp ce fiul se spăla pe dinți, securistul a decelat câteva cuvinte care i-au trezit bănuieli privind posibile abateri în modul lui de exprimare:

– Azi, în clasă, mi s-a părut perfect justificată lipsa de loialitate a profesoarei de chimie față de geniul Conducătorului nostru și al Lenușei lui. Spiritul critic în știință e la fel de important ca ceapa verde în salata de vinete a mămicii. În fond, marii chimiști ai lumii nu sunt exclusiv roadele republicilor noastre socialiste, și cu atât mai puțin descoperirile lor. Desigur, eminenta noastră tovarășă academician doctor inginer Elena Ceaușescu și-a demonstrat marile calități de cercetător pe arena internațională, dar, așa cum sugerează domnișoara Rădulescu, lucrările ei despre polimeri datorează mult, dacă nu chiar totul, unui număr mare de oameni harnici și unor spirite geniale exilate în umbra laboratoarelor...

N-a fost nevoie de mai mult pentru ca părintele spion să tresară și să fie azvârlit într-un tsunami de emoții suspicioase. Ascultându-și instinctul securistic, fără să aștepte sfârșitul monologului filial, locotenentul s-a retras ca să-și aline timpanul rănit de infamia cuvintelor auzite. Chiar în acea noapte a trimis doi subalterni s-o salte de acasă pe profesoara trădătoare. A doua zi de dimineață, aceasta a fost înlocuită definitiv cu o tovarășă de încredere de la Politehnica din București, sub pretextul administrativ de „îmbolnăvire subită”. Aceiași subalterni au cerut puțin mai târziu conducerii școlii să compună o notă destinată părinților elevilor, în care se vorbea despre „mutarea tovarășei Rădulescu la o bază militară din Moldova, din motive imperioase legate de securitatea națională”. În realitate, nefericita fusese azvârlită într-o celulă complet izolată a penitenciarului din Sighet. Toți foștii ei elevi – inclusiv Sorin – treceau așadar zilnic, fără s-o știe, la puțini metri de profesoara lor întemnițată.

S-au scurs câțiva ani, câțiva profesori de diferite materii au fost înlocuiți, dar atracția lui Sorin pentru

științe și mai ales pentru chimie a sporit. Pălăvrăgeala cu sine, a cărei durată zilnică se prelungea, devenise parte integrantă a studiilor sale. Recapitulând verbal orele petrecute în clasă, Sorin își cultiva o uimitoare capacitate de reținere informativă, iar învățatul devenise pentru el o joacă de copii. Odată predate la școală, *Scrisorile* lui Eminescu, demonstrațiile matematice, ecuațiile fizicii și formulele chimice erau repetate la nesfârșit cu voce tare, sfârșind prin a se imprima în memoria ieșită din comun a lui Sorin. Dincolo de stările de spirit pe care le exprimau, ședințele de monologuri i-au permis autorului lor să participe la olimpiadele de chimie, fiind mereu încununat cu lauri auriți. În ajunul evenimentelor din 1989, la numai șaptesprezece ani, remarcat de mai mulți profesori universitari, Sorin avea perspectiva de a ajunge să studieze la prestigioasa Politehnică din București. Sub supravegherea vigilantă a tatălui, progresele lui școlare au fost generos punctate de daune colaterale, marcate prin înlăturarea a tot felul de dușmani ai poporului. Dar, astâmpărându-și setea de a-și povesti existența și concentrat asupra învățăturii, Sorin ignora total contribuția sa la cariera prolifică a tatălui și la diverse forme de epurare.

– *Biata Raluca, cum să ia bacalaureatul, când maică-sa pregătește traversarea Dunării ca să ajungă în Occident? Programul ăsta intens de natație o epuizează în așa hal, că adoarme cu capul pe bancă... La fel ca Dan și Dorian, care se încăpățânează să-și ajute familiile vânzând blugi aduși de la Istanbul și pachete de cafea! Degeaba sunt ei șmecheri, fumează Kent și organizează vizionări de casete video franțuzești, traficul ăsta le ocupă toată noaptea, în timp ce alții învață. Ionuț, bătrânul paznic, e la curent, fiindcă își riscă slujba depozitându-le marfa de contrabandă într-o*

cămăruță de la biblioteca municipală. Ce nebunie, cum își pierde lumea timpul!... Bine totuși că am trecut azi pe la covrigăria din colț. Dacă cumperi trei covrigi și strecuri un dolar în palma Ioanei, vânzătoarea, primești o pungă cu fistic sau nuci de caju, din alea adevărate, un deliciu! Asta e, lăcomia costă, și trebuie să dai mereu câte o tură pe la bișnițarii din gară ca să faci rost de niște verzișori pe bani grei...

Asemenea fragmente de monolog valorau pentru locotenentul securist cât materialul adunat de trei informatori cu normă întreagă. Era de-ajuns să aibă răbdare, să-și lase antrenat auzul fin de-a lungul fluviilor discursive pentru a culege informații. Totul sfârșea prin a fi spus, cu indicii și detalii, nume și descrieri, adrese și metode, orare, valute și sume. Iar dacă relatările cotidiene ale lui Sorin n-ar fi fost în asemenea măsură poluate cu orele de repetiții academice, el ar fi devenit fără îndoială – spre gloria tatălui – cea mai bună sursă de informații din România. Numai că Sorin pune chimia mai presus de colegi, prieteni, aventuri trecătoare și tot felul de distracții pe placul celor de vârsta lui. Asta nu-l împiedica pe tată să descopere ici-colo dușmani ai poporului, dar capturile rămăneau relativ sporadice și proporționale cu timpul de ascultare pe care ofițerul le putea dedica avânturilor orale ale fiului. Speranțele securistului au renăscut însă atunci când Sorin a hotărât să-și urmeze destinul de chimist în capitală. Desigur, la București ar fi întâlnit mult mai multă lume decât la Sighet, campusul Politehnicii primind un număr mare de studenți străini. Conștiinciosul tată a luat deci imediat legătura cu inginerii din departamentul său specializați în interceptarea comunicațiilor, ca să asculte confortabil și de la distanță discursurile progenerurii. În cele din urmă, a fost ales ceasul deșteptător pentru

a fi instalată minunea tehnologică de la acea vreme – un microfon miniatural emițând în banda de unde medii. După plasarea lui Sorin în căminul studentesc, agenții urmau să-i împănaze camera cu receptoare așa cum scrie la carte. Între timp, indiscretul securist și-a folosit toate relațiile ca să obțină o cameră separată în campusul universitar, pentru a optimiza stările de spirit propice monologului.

La sfârșitul verii lui 1988, Sorin cobora pe peronul Gării de Nord înarmat cu o valiză de țoale și două genți pline cu borcane cu mâncare și cărți. Profitând de faptul că lucra la căile ferate, maică-sa a organizat realimentarea lui săptămânală trimițând de la Sighet, prin mecanicii de locomotivă, pachete minuțios pregătite.

În săptămâna dinaintea începerii anului universitar, vorbitorul solitar a descoperit pentru prima oară ce înseamnă un mare oraș, cu tumultul lui neîncetat, cu fluxul figurilor necunoscute, hărmălaia transportului în comun, nenumăratele magazine, parcuri și bulevarde. Arcul de Triumf, Casa Scânteii, Universitatea sau faimosul iceberg în șantier care urma să devină Casa Poporului, toate astea îi trezeau lui Sorin un sentiment de mândrie patriotică: și el făcea parte din această măreață națiune condusă de mărețul ei geniu, creatoare a acestor mărețe capodopere! Cu ochii îmbătați de atâtea alegorii urbane, Sorin și-a cumpărat un pumn de semințe de floarea-soarelui și s-a așezat pe o bancă în Rotonda Scriitorilor din Cișmigiu. Acolo, în dreapta bustului marelui Delavrancea, privind trecătorii și visând la perspectivele României, Sorin a luat hotărârea solemnă de a se dedica patriei cu trup și suflet. Revenit apoi în camera lui, tânărul s-a apucat să-și recapituleze verbal ziua – și revelația vocației sale subite –, spre încântarea tatălui, mulțumit în

același timp de calitate dispozitivului de ascultare din deșteptător.

Emulații reactive, întâlnire botanică

Toamna era pe sfârșite, studenții politehniști învățau pe rupe, din stradă se auzeau voci cântind împotriva puterii, iar Sorin strălucea în noul său mediu universitar. Deja profesorii îl lăudau, unii colegi îl invidiau, alții apelau la el atunci când nu înțelegeau ceva. Din postul său de spionaj de la Sighet, locotenentul urmărea atent influența profesorilor asupra fiului, și mai ales apariția repetată a unui anume Mircea Chimerescu în recapitulările fiului. Acest director de laborator de chimie organică, a cărui aură internațională îl fascina în mod evident pe Sorin, era o piatră tot mai mare în gheata securistului. Bucureștiul colcăia de disidenți și de serviciile care se ocupau până la surmenare cu detectarea și reprimarea lor. În ciuda efectivelor uriașe, a unei rețele tentaculare de turnători, a echipamentelor tehnologice moscovite și a unor metode barbare, Securitatea nu mai făcea față. În palatul prezidențial, la guvern, pe culoarele ministerelor, circulau zvonuri despre disoluția iminentă a poliției politice și decapitarea șefilor ei. Izolat în nordul țării, tatăl lui Sorin își pierduse puținul somn pe care și-l permitea, și, pradă unei bruște frenezii, a dublat numărul arestărilor arbitrare, al interogatoriilor sub tortură și al cadavrelor ascunse. Cu alte cuvinte, securistul își exersa cu aplomb zelul feroce, spre marea nefericire a populației locale, a nenumăraților „teroriști” și a altor „spioni” care se presupunea că sunt

pretutindeni. La sfârșitul lui noiembrie, fără să vrea, Sorin i-a oferit tatălui anumite confirmări:

– Deșteaptă-te, Române! urla în camera sa versurile cântecului patriotic. Ceasul deșteptării răsună pe toate buzele. Un vânt promițător bate la cantină, în amfiteatre, laboratoare, pe scări. Unii colegi spun că se pregătește o revoltă și că se vor alătura mai mulți profesori. De altfel, Chimerescu îndeamnă discret la revoluție. Zice că bugetul alocat de minister programului de burse și schimburilor internaționale e în aer, la fel ca iubitul nostru Conducător, care ne înfometează vrând cu orice preț să aducă finanțele pe linia de plutire. E adevărat că în magazine nu găsești nimic, rafturile sunt goale, cozile interminabile. Noroc că mama îmi trimite bunătățile pe care le gătește, iar taică-meu se spetește muncind pentru pâinea de zi cu zi. Bietul de el nu-i răsplătit pe măsura sacrificiilor pe care le face pentru siguranța poporului, nimeni nu știe cât suflet pune pentru binele tuturor... Să te sacrifici îndeplinindu-ți misiunea e un ideal comunist, dar, așa cum spune Chimerescu, „nici o misiune nu se execută mai bine decât rămânând în viață”.

Securistul abia a avut timp să digere pălăvrăgeala fiului și rapoartele alarmiste venite de pretutindeni, că luna decembrie a bubuit și s-a rostogolit ca o avalanșă monstruoasă. Din perspectivă chimică, această perioadă, de obicei festiv legănată de colindele de Crăciun, a luat forma unei reacții exotermice violente ale cărei explozii n-au cruțat pe nimeni și au marcat pe termen lung destinul națiunii, scăpând-o curând de conducătorul ei neghiob. Străzile unor orașe mari au fost inundate de nemulțumiți înfomețați, iar armata, după câteva nefericite manevre cu tancurile, a făcut stânga-mprejur și s-a alăturat poporului. Securitatea a încercat să salveze cuplul dictatorial, agenții ei au profitat de anarhie pentru a trece la lichidări sumare și

au făcut să dispară documente compromițătoare. Pre-tutindenii, reglări interne de conturi au produs loturile lor de cadavre de negăsit și de victime neidentificabile. Gropi comune incerte au fost scoase la iveală pentru a incrimina și mai mult instituția tatălui, care se refugiase cu arme, arhive, cianură și nevastă la sora lui – la o aruncătură de băț de Ucraina.

Din perspectivă chimică, dizolvarea a domnit săptămâni de-a rândul, fierberea s-a propagat până a cuprins întreaga țară. După un salut adresat golaniilor protestatari semănând cu un jalnic rămas-bun, un elicopter le-a transportat de urgență pe canaliile conducătoare departe de agitația capitalei. Tiranii puși pe fugă au făcut puțin turism rural într-o Dacie, și au eșuat pe ascuns într-o școală. Urmarea, înscrisă în manualele istoriei mondiale, a fost un amestec de harababură fratricidă, procese îndoielnice, epurări și pedepse aranjate de oameni de paie – adesea sperietori de ciori – și vizite repetate ale minerilor pentru a potoli aplombul oamenilor ieșiți în stradă.

În tumultul revoltelor, în ciuda câtorva neplăcute inhalări de gaze lacrimogene și busculade îndrăcite, pe Sorin îl preocupau înainte de toate studiul, dragostea de patrie și arta autonarării factuale. Din refugiul lor forțat, părinții foloseau vocalizele fiului retransmise prin deșteptător ca legătură informativă de încredere, evitând astfel întoarcerea prematură în oraș.

Asemenea unui fruct prea copt gădilat de soare, țara a explodat, dezvăluindu-și impudic măruntaiele la televiziunile din lumea întreagă. Apoi, după câțiva ani, conform principiului „nimic nu se pierde, nimic nu se creează [...]”, lucrurile s-au schimbat.

*

Așa cum era de așteptat, Sorin a devenit profesor de chimie și cercetător. Tatăl lui, zdrobit de disoluția Securității, a cam surzit și nu-l mai asculta de mult. Cât despre mama lui, ea ceruse pe patul de moarte să se împărtășească, iar specialista în sarmale înfrunța veselă eternitatea în micul Cimitir Vesel din Săpânța, celebru pentru monumentele funerare ironice relatând viața și moartea defuncțiilor. Celebrând prin pictură virtuozitățile sale culinare, crucea ei se afla între cea a unui vânător vânat de un lup și cea a unei tinere mirese meșteră în otrăvuri care, fatalmente, murise intoxicată. Deși ușor senil, tatăl și-a rezervat un loc de veci la două rânduri de soție. Apelând la relațiile de pe vremuri și contrar datinilor, a comandat ilustrarea crucii sale, pe care vizitatorul din viitor va putea admira vitejiile supraomenești ale unui apărător al poporului spulberând planuri invadatoare occidentale. Locotenentul și-a împins viciul atât de departe, încât a vrut să fie reprezentat cu o foaie de dafin în gură, legat la ochi și ridicând deasupra capului o balanță, în fața unui mustăcios purtând joben și aducând vag cu personajul de pe cutia de Monopoly. Straniul mormânt a devenit în cursul anilor unul dintre cele mai fotografiate din cimitir de către acei dușmani occidentali și, prezentat în mass-media, a stârnit o mulțime de comentarii ironice.

În paralel cu existența profesorală, Sorin continua să-și exerseze solilocviile recapitulative cotidiene. Soția lui și cele două fiice erau din când în când singurii martori. Își întâlneau tandra jumătate cu ocazia unei plimbări prin grădina botanică, în care îi plăcea să-și recapituleze formulele la sfârșitul zilelor de vară. Profesoară de literatură la un liceu bucureștean, Luminița venea de la Iași, unde se născuse și studiasse până să